

ELÄMÄÄ JA ELÄIMIÄ KOTKANIEMESSÄ

RITVA VANHOJA

Kotkaniemi on presidentti Pehr E. Svinhufvudin ja Ellen-rouvan pitkäaikaisin kotitalo ja toimii nykyisin kotimuseona. Svinhufvudit ostivat Kotkaniemen 1908 ja siitä muodostui heille rakas ja tärkeä paikka, jonne aina palattiin mielellään, vaikka velvollisuudet ja virkatehtävät pakottivat lähtemään sieltä pois pitkäksikin aikaa.

Lappeen kihlakunnan tuomarin virka, johon tuomari Svinhufvud valittiin 1908, oli sekä tuomarille itselleen että Ellen-rouvalle nuoruuden unelmien täyttymys. Jo lapsuudesta saakka Pehr.E. oli haaveillut maalaistuomarin virasta ja Ellen-rouva oli nuoruudessaan viettänyt kesänsä oman isoisänsä luona Padasjoella maalaistuomarin virkatalossa ja tutustunut ja ihastunut elämään maalaiskartanossa kaikkine eläimineen.

Kotkaniemi oli tuomarin ja Ellen-rouvan aikana virkatalo, rakas koti ja samalla maalaiskartano kaikkine kotieläimineen ja lemmikkieläimineen. 1900-luvun alkupuoliskolla elettiin vielä täysin omavaraistalouden aikaa ja kotieläintuotanto oli välttämätön osa toimeentuloa. Ellen-rouvan lempi kotieläimiä olivat kanat. Ellen-rouva halusi hoitaa kanat itse, muun talonväen vielä nukkuessa hän puki päälleen valkoisen kanalatakin ja meni hoitamaan kanoja. Ellen-rouva oli antanut kaikille kanoille nimet ja kerrotaan, että kanat tunsivat nimensä ja tulivat tervehtimään Ellen-rouvaa hänen niitä kutsuessa. Huolellisen hoidon kanat palkitsivat runsaalla muninnalla ja Ellen-rouva myi ylimääräiset munat Helsinkiin Stockmannille. Navetassa oli luonnollisesti lehmä, Ellen rouvan kirnuama voi oli herkullista ja jos sitä tuli yli oman tarpeen sitäkin myytiin. Keväisin otettiin jostain lähitalosta aina pari sikaa kasvamaan kesäksi. Lampaista kasvatettiin paitsi lihan niin ennen kaikkea villan vuoksi. Lampaista keritty villa karstattiin ja kehrättiin langoiksi, joista kudottiin kankaita tai neulottiin villapaitoja ja sukkia. Sota-aikana Ellen-rouva kutoi Kotkaniemen omista villalangoista 100 paria sukkia rintamalle lähetettäväksi ja kun omat langat loppuivat hän sähkötti pääesikuntaan ”lähettäkää lisää lankaa”.



Kuvat Svinhuvudien kotialbumeista



Tallissa oli luonnollisesti hevosia - autoja ei 1900-luvun alkupuolella ollut - hevoset olivat sen ajan kulkuvälineitä ja niitä tarvittiin sekä pelto - että metsätöissä. Saatoipa Ellen-rouva pyytää pehtooria valjastamaan hevosen trillojen eteen kauniina kesäpäivänä ja lähteä ajelulle lähiympäristöön ihan vain huvin vuoksi.



Ellen rouva halusi perehtyä kaikkeen uuteen ja erilaiseen ja tämä näkyy myös siinä, että hän kokeili hyvin monenlaisten eläinten kasvatusta Kotkaniemessä. Ellen rouva rakasti turkiksia ja niinpä hän kasvatti kettuja ja kaneja. Kotkaniemessä oli jopa karakul-lampaista kunnes yhtenä kesänä iso pässi pökkäsi Elleniä kipeästi ja karakul-lampaista luovuttiin. Kesäisin Kotkaniemessä oli myös mehiläispesiä ja niistä saatiin hunajaa koko talveksi.

Luonnollisesti maalaistaloon kuuluivat myös lemmikkieläimet. Kissoja tarvittiin tietysti hiirikissoiksi sekä eläinsuojiin että asuintalon ullakolle. Vuonna 1913 Ellen tarvitsi Kotkaniemeen hyvää hiirikissaa. Läheisessä maalaistalossa oli kissanpentu, johon talon kymmenvuotias tyttö oli kovasti ihastunut. Tyttö laitettiin kuitenkin viemään kissaa Ellen-rouvalle Kotkaniemeen. Tyttö toi kissan korissa Kotkaniemeen ja raotteli matkalla peittoa, jotta kissa näkisi mihin ollaan menossa. Tytön riemuksi kissa palasi pikaisesti kotiin Kotkaniemestä itseksensä ja Ellenille piti toimittaa hiirikissaksi toinen kissa. Muutamaa vuotta myöhemmin taloon juuri tuotu kissanpentu livahti talon kivijalassa olevista tuuletusluukuista talon rossipohjan alle eikä osannut tulla talon alta pois. Kissanpentu vain naukui talon alla surkeasti, niinpä päätettiin laittaa pienin lapsenlapsista, joka mahtui tuuletusluukusta, hakemaan kissanpentu pois talon alta. Tyytyväisenä talon alta tuli hetken päästä lapsenlapsi kehräävä kissanpentu sylisään.



Ellen-rouvan lemmikkejä olivat mäyräkoirat. Mäyräkoira nimeltään Liisa oli erityisesti arvonsa tunteva, sillä oli salissa oma nojatuoli, johon kukaan muu ei saanut käydä. Se saattoi jopa näykätä tuoliin vahingossa istuvaa.



Liisa tykkäsi nukkua aamuisin pitkään. Kun Ellenrouva pitäessään täysihoitolaa Kotkaniemessä heräsi aamulla varhain laittamaan vieraille aamupalaa pitkä laahuksellinen aamutakki päällään, Liisa jatkoi uniaan nukkumalla laahuksen päällä-emännän liikkuminen ei Liisan unia häirinnyt.

Tuomarin lempiharrastuksia oli metsästys ja metsästyskavereina tuomarilla oli jäniskoiria. Eräänä jouluna talon tytär Gretel oli perheineen Kotkaniemessä joulun vietossa ja heidät oli majoitettu Alataloksi kutsuttuun pihapiirissä olleeseen taloon. Alatalon saliin oli laitettu joulukuusi herkullisine piparkakkukoristeineen ja jäniskoira Tellu pääsi livahtamaan saliin. Tellu kaatoi kuusen ja söi kuusesta kaikki herkut eikä sitä saatu salista ulos kuin makkaralla houkuttelemalla. Aina kun vaan oli aikaa, tuomari myös kalasti. Kesäisin laskettiin verkot tai katiskoita ja talvella kalastettiin verkoilla. Lastenlasten kanssa tuomari kävi kesäisin ongella vaikka joka ilta, jos siihen vaan oli aikaa.



"Tellu, Tellu"

